

Datum
2021-09-06

Mottagare
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Diarienummer
2021-10063-2

Er referens
Ju2021/01818

Ett förbud mot rasistiska organisationer (SOU 2021:27)

Säkerhetspolisen är i grunden positiv till att rasistisk brottslighet motverkas genom lagstiftning. På grund av hur förslaget om de straffbara handlingarna organiserad rasism och stöd åt organiserad rasism är utformade ser Säkerhetspolisen dock stora svårigheter när det gäller tillämpningen, inte minst i bevishänseende.

Utformningen av den föreslagna lagstiftningen

Kommittén har haft att förhålla sig till att regeringsformens utrymme att inskränka föreningsfriheten är smalt. Förslaget till lagstiftning innehåller därför flera komplicerade förutsättningar som måste vara uppfyllda för att ansvar ska kunna dömas ut. Genom förslaget straffbeläggs visst kvalificerat deltagande i en rasistisk organisation. Med rasistisk organisation avses en sammanslutning av personer som genom brottslighet förföljer en folkgrupp på grund av etniskt ursprung, hudfärg eller ras. Enligt kommittén är en viktig begränsning i definitionen av en rasistisk organisation att verksamheten ska innebära förföljelse genom brottslighet. Enbart de åsikter som kommer till uttryck i sammanslutningen är inte tillräckliga, utan organisationens verksamhet i sig måste innebära förföljelse och denna förföljelse måste också utgöra brottslighet.

De föreslagna brotten kommer i huvudsak falla inom Polismyndighetens ansvar men kan även komma att träffa sammanslutningar som Säkerhetspolisen bedriver uppföljning mot inom ramen för myndighetens uppdrag. Säkerhetspolisen vill framhålla att det kommer finnas stora svårigheter i att bedöma, och framförallt bevisa, vilken av den begångna brottsligheten som utgör en del i en sammanslutnings verksamhet och vad som enbart sker på en individs egna initiativ. Till detta kan läggas att de enskilda individerna i regel kan komma att hävda individuellt ansvar för att skydda sammanslutningen. Sammanslutningarna kan också vara löst sammansatta och snabbt förändras vilket spär på bevissvårigheterna. Ovan påpekade svårigheter leder sannolikt till att lagstiftningen sällan kommer

Datum

2021-09-06

Diarienummer

2021-10063-2

kunna tillämpas. En eventuellt ogillande dom skulle dessutom kunna uppfattas som att den legitimerar en rasistisk organisations verksamhet vilket i sin tur kan skada förtroendet för rättsordningen.

Säkerhetspolisen bedömer även att förslaget kan få negativa konsekvenser när det gäller myndighetens brottsförebyggande arbete. En straffbestämmelse skulle kunna försämra möjligheterna till informationsinhämtning genom öppna kanaler såsom tips från anhöriga och uppgifter från personer i sammanslutningarna. Mot bakgrund av de bevissvårigheter som Säkerhetspolisen förutser kan det ifrågasättas om värdet av den föreslagna lagstiftningen väger upp de negativa konsekvenser som kan uppstå i det brottsförebyggande arbetet.

Detta remissyttrande har beslutats av biträdande säkerhetspolischefen Charlotte von Essen. Verksjuristen Fredrik Sjöberg har varit föredragande.